

LOOMAKASVATUSSPETSIALIST IV

EESSÕNA

See kutsestandard sisaldab asjaomaste institutsioonide poolt kokkulepitud nõudeid loomakasvatusspetsialisti IV kvalifikatsioonile.

Kutsestandardi kavandi koostas Toiduainetööstuse ja Põllumajanduse Kutsenõukogu juurde moodustatud põllumajanduse töörühm koosseisus:

Sirje Tamkõrv	Põllumajandusministeerium
Eino Peedel	Võrumaa Kutsehariduskeskus
Aita Sauemägi	Riiklik Eksami- ja Kvalifikatsioonikeskus
Ivi Kibbal	Jäneda Õppenõustamiskeskus
Alvar Timmi	Raplamaa Talupidajate Keskliit
Tarmo Timmi	Jaagumäe talu
Riho Kala	Olustvere Kõrgem Põllumajanduskool
Tambet Valdma	Põltsamaa Kodu- ja Põllutöökool

Konsultandid:

Olev Saveli	Eesti Põllumajandusülikool
Olav Kreen	Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda
Olav Kärt	Eesti Põllumajandusülikool

Ajavahemikus 20. veebruar - 20. märts 2002. a. viidi läbi kutsestandardi kavandi arvamusküsitlus Eesti eri piirkondades moodustatud 4 töörühmas, mille koosseisu kuulusid 40 ettevõtte ja koolitaja esindajad.

Loomakasvatusspetsialisti IV kvalifikatsiooni sisaldava kutsestandardi lõppredaktsiooni koostamisel on eeltoodud töörühm arvestanud kutsestandardi kavandi kohta arvamusküsitlusel tehtud ettepanekuid ja märkusi.

Kutsestandardi koostamisel on arvestatud Saksamaa (Bundesinstitut für Berufsbildung – Kutsehariduse Föderaalne Instituut), Austria (Österreichische Berufsinformation – Austria Kutseinfo) ja Soome kutsekvalifikatsiooninõuetega (näyttötutkintojen kuvaukset).

Loomakasvatusspetsialist IV kvalifikatsiooni sisaldav kutsestandard on koostatud esmakordselt.

Loomakasvatusspetsialist IV kutsestandard on kinnitatud 11. juunil 2002. a. Toiduainetööstuse ja Põllumajanduse Kutsenõukogu otsusega nr. 8.

Kutsestandardis sisalduv kutsekvalifikatsioon on kantud kutseregistrisse.

1 KASUTUSALA

- 1) töötajate kvalifikatsiooninõuete määratlemine
- 2) õppekavade, koolitusprogrammide väljatöötamine
- 3) eksaminõuete väljatöötamine, kutsekvalifikatsiooni tõendamine ja hindamine
- 4) aluse andmine rahvusvaheliste kvalifikatsiooni tõendavate dokumentide võrdlemiseks

2 KUTSEKVALIFIKATSIOONISÜSTEEMI TERMINID

Kutsestandard – dokument, mis määrab kindlaks kutsekvalifikatsioonist tulenevad nõuded teadmiste, oskuste, vilumuste, kogemuste, väärtushinnangutele ja isikuomadustele.

Kutsekvalifikatsioon – antud kutsealal nõutav kompetentsuse tase, mida tunnustatakse kas reguleeritud, ajalooliselt või rahvusvaheliselt kujunenud nõuete alusel. Kõik kutsed ei eelda kutsekvalifikatsioonide fikseerimist I kuni V tasemeni. Iga konkreetse kutse kvalifikatsioonid määratleb kutsenõukogu.

Loomakasvatuse kutsealal on kutsekvalifikatsioonisüsteemis I, II, III ja IV kutsekvalifikatsioon.

I tase – lihtsate tööülesannete täitmine sarnastes olukordades; põhilised kutsealased oskused ja teadmised on omandatud enamasti läbi koolituse; vajadusel juhendatakse töö käigus; vastutab oma tööülesannete täitmise eest.

II tase – põhiliste tööülesannete täitmine erinevates olukordades; lisaks kutsealastele oskustele ja teadmiste omab vilumust ja kogemust; töötaja töötab iseseisvalt; vastutab oma tööülesannete täitmise eest.

III tase – keerukate tööülesannete täitmine erinevates ja vahelduvates olukordades; omab kutsealast meisterlikkust; valmisolek kutsealaste oskuste ja teadmiste edasiandmiseks või laialdased kutsealased oskused ja teadmised on omandatud läbi koolituse; valmisolek korraldada ressurside jagamist ja teiste tööd ning vastutada selle eest.

IV tase – erinevate, keerukate, analüüsimist ja otsustamist eeldavate tööülesannete täitmine muutuvates olukordades; laialdased kutsealased teadmised ja oskused, millele lisanduvad kogemused ja vilumused või juhtimisalased teadmised; korraldab ressurside jagamist ja teiste tööd ning vastutab selle eest.

V tase – teadmiste laiendamist, probleemide lahendamist, teaduslike teooriate ja mõistete rakendamist, olemasolevate teadmiste süstematiseerimist, edasiarendamist ja õpetamist eeldavate tööülesannete täitmine muutuvates olukordades, kõrgel tasemel kutse- ja erialased teadmised, oskused, millele lisanduvad kogemused ja vilumused või juhtimisalased teadmised; korraldab ressurside jagamist ja teiste tööd ning vastutab selle eest.

Kutseoskusnõuded

Üldoskused ja -teadmised – tegevusvaldkondi läbivad nõuded üldistele oskustele ja teadmistele.

Põhioskused ja -teadmised – kutsealal tegutsemiseks vajalikud nõuded oskustele ja teadmistele.

Erioskused ja -teadmised – nõuded oskustele ja teadmistele, mis on seotud spetsialiseerumisega.

Lisaoskused ja -teadmised – soovituslikud oskused ja teadmised, mis toetavad ja laiendavad kutseoskusi või seonduvad lisakvalifikatsiooniga.

Isikuomadused ja võimed – nõuded kutsealal töötamiseks eeldatavatele isiku- ja isikusulikele omadustele ja füüsilistele võimetele.

Konkreetsete teadmiste ja oskuste tasemete kirjeldused

Algtase – mõistete, faktide ja põhimõtete teadmine; põhiliste töövõtete valdamine.

Keskase – mõistete ja faktide tõlgendamine ja võrdlus, seoste loomine; mitmekesiste töövõtete valdamine.

Kõrgtase – seostatud faktide alusel analüüsimine, prognoosimine, järeldamine, üldistamine, hindamine; mitmekesiste keerukate töövõtete valdamine

3 KUTSESTANDARDIGA SEONDUVAD STATISTILISED KOODID

Eesti Majanduse Tegevusalade Klassifikaatori¹ järgi kuulub loomakasvatus loomakasvatuse valdkonda, kood 012.

Ametite Klassifikaatori² järgi kuulub loomakasvatusspetsialist 2. pearühma “Loodusteaduse tippspetsialistid”, kood 2213.

4 KUTSEKVALIFIKATSIOON

Eesti keeles:	Loomakasvatusspetsialist IV
Inglise keeles:	Stock-breeding specialist IV
Vene keeles:	Специалист по животноводству IV

5 KUTSEKIRJELDUS

Loomakasvatusspetsialisti põhitegevuseks on loomakasvatussaaduste tootmise, esmatöötlemise ja turustamise juhendamine ning korraldamine ja loomakasvatusalase nõuandeteenuse osutamine ja/või konsulendina töötamine.

Tema peamiseks tööülesanneteks on loomakasvatusalase tootmistegevuse kavandamine ja korraldamine, tootmismahutade ja tööjõu valik, juhendamine ja tööjõu vajaduste planeerimine, tööde juhtimine, majandustegevuse üle arvestuse ja aruandluse pidamine, vajadusel ettevõtte esindamine ning klientide ja vahendajatega suhtlemine. Samuti teadusliku analüüsi meetodikate rakendamine loomakasvatusalaste probleemide püstitamisel ja lahenduste leidmisel (statistiline analüüs jms.).

Loomakasvatusspetsialisti töö põhineb loomakasvatussaaduste tootmise tehnoloogia heal tundmisel.

Töö loomakasvatusspetsialistina eeldab vastutus- ja otsustusvõimet ning iseseisvust, koostöö- ja õppimisvalmidust ning kohanemisvõimet, oskust suhelda ja oma teadmisi edasi anda. Oma töös tuleb lähtuda heast põllumajandustavast.

¹ Statistical classification of economics activities in the European Community (NACE) eestistatud versioon

² International Standard Classification of Occupations (ISCO-88) eestistatud versioon

Loomakasvatusspetsialist on mõtteviisilt keskkonna hoidja, maaelu ja maakultuuri säilitaja ning edendaja.

Vajadusel tuleb töötada puhkepäevadel ja riiklikel pühadel. Oma töös puutub ta kokku erinevate allergeenide ja kemikaalidega. Vajalik on pidev erialane täiendkoolitus.

Loomakasvatusspetsialisti IV kvalifikatsiooni taotlemisel on nõutav vähemalt loomakasvatusalane kutsekõrgharidus (või keskeri-) ning 2-aastane töökogemus põllumajandusettevõttes. Konsulendina töötamisel on vajalik vähemalt 3-aastane töökogemus ja vastav atesteerimine.

6 KUTSEOSKUSNÕUDED

6.1 Üldoskused ja –teadmised – kesktase

6.1.1 Õigusaktid

- 1) kutsealaga seonduvad õigusaktid
- 2) tööõigus

6.1.2 Klienditeenindus ja suhtlemine

6.1.3 Personalijuhtimine

6.1.4 Töökeskkonna ohutus

- 1) tööohutus, töötervishoid, esmaabi, töö- ja tootmishügieen
- 2) elektri- ja tuleohutusnõuded, kustutusvahendite kasutamine
- 3) jäätmekäitlus
- 4) keskkonnakaitse ja keskkonnaaudit

6.1.5 Arvuti kasutamine: moodulid AO2 – AO5, AO7 (vt lisa A)

6.1.6 Keeleoskus (vt lisa B)

- 1) eesti keel
- 2) üks võõrkeel – algtase erialasel suhtlustasandil

6.2 Põhioskused ja –teadmised

6.2.1 Loomakasvatus

- 1) loomade ja lindude pidamine - kõrgtase
- 2) loomade ja lindude söötmine; söötmisplaanide ja söödaratsioonide koostamine ja kasutamine, kasutamise juhendamine - kõrgtase
- 3) söötade kvaliteedi hindamine (organoleptiliselt, laboratoorselt)
- 4) loomade ja lindude sigimine – aretusplaanide ja seemendus- või paaritusplaanide koostamine ning rakendamine, rakendamise juhendamine – kõrgtase
- 5) põllumajandusloomade, söötade hindamine - kõrgtase
- 6) veterinaaria alused – loomade ja lindude enamlevinud haiguste esmane määramine väliste tunnuste järgi ja esmaabivõtete rakendamine ning ravi veterinaari juhendamisel – kesktase
- 7) loomakasvatusalase arvestuse pidamine ja loomade märgistamine - kõrgtase
- 8) loomakasvatussaaduste kvaliteedi hindamine (organoleptiliselt, laboratoorselt) - kõrgtase

6.2.2 Loomakasvatuse alternatiivsed harud – muu loomakasvatus, sh. mesindus, karuslooma, lemmikloomade jm. loomade kasvatus- kesktase

6.2.3 Taimekasvatus - söödatootmine

- 1) põllukultuurid, nende kasvatamine ja agrotehnika - kesktase
- 2) rohumaa kultuurid, nende kasvatamine ja agrotehnika - kesktase
- 3) väetised ja taimekaitsevahendid, nende hoidmine ja kasutamine ning kasutamise planeerimine - algtase
- 4) umbrohud, taimehaigused ja -kahjurid, nende tõrje - algtase
- 6.2.4 Põllumajandusmasinad ja seadmed
 - 1) loomakasvatustes vajalikud seadmed ja masinad – kõrgtase
 - 2) taimekasvatustes vajalikud seadmed ja masinad - kesktase
- 6.2.5 Maakorraldus
 - 1) maakasutuse planeerimine – kesktase
 - 2) loomakasvatushoonetele ja rajatistele esitatavad nõuded ja ehituste planeerimine – kesktase
 - 3) maaparandussüsteemide hooldus ja kaitse – algtase
 - 4) eskiiside tegemine
- 6.2.6 Majandus
 - 1) ettevõtte asutamine, ettevõtte eri vormid, optimaalne suurus – kesktase
 - 2) ettevõtte juhtimine – kesktase
 - 3) hindade kujunemine ja alternatiivsete turustamisvõimaluste tasuvuse hindamine põllumajanduses - kesktase
 - 4) turundus; põllumajandustoodangu turustamine – kesktase
 - 5) rahandus; krediteerimine põllumajanduses; toetused (laenud, liisingud, fondid, otsetoetused) – kesktase
 - 6) äriplaani koostamine; tasuvuskalkulatsioonide koostamine konkreetse loomakasvatusharu ja turustamisviisi puhul ja tulude- kulude arvestus; kattetulu ja omahind – kesktase
 - 7) maksud (tulu-, sotsiaal-, käibemaks jm) – kesktase
 - 8) raamatupidamine; ettevõtte raamatupidamist reguleerivad põhilised seadussätted – algtase
 - 9) statistilise informatsiooni kasutamine – algtase
 - 10) ühistegevus

6.3 Lisaoskused ja –teadmised

- 6.3.1 Traktori- ja autojuhtimisoskus (R- ja/või T, B- ja/või C-kategooria)

6.4 Isikuomadused

- 1) saavutusvajadus
- 2) kohusetunne
- 3) täpsus
- 4) koostöö
- 5) loogiline mõtlemine
- 6) suhtlemisoskus

7 KEHTIVUSAEG

Kutsestandard kehtib 4 aastat. Vastavalt vajadusele võib standardit muuta enne standardi kehtivusaja lõppu.

ARVUTI KASUTAMISE OSKUS

Arvutikasutaja oskustunnistus – AO (ECDL/ICDL – The European Computer Driving Licence/The International Computer Driving Licence) tõendab selle omaja praktilisi põhioskusi laiatarbe tarkvara kasutamisel. (AO tunnistuse omamine ei ole kutsekvalifikatsiooni taotlemisel kohustuslik.)

7 moodulit:

AO1 – Infotehnoloogia põhimõisted ja infoühiskond

AO2 – Arvuti kasutamine ja failihaldus

AO3 – Tekstitöötlus

AO4 – Tabelitöötlus

AO5 – Andmebaasid

AO6 – Esitus

AO7 – Informatsioon ja kommunikatsioon

AO1 INFOTEHNOLOOGIA PÕHIMÕISTED JA INFOÜHISKOND

1. Põhimõisted
2. Riistvara
3. Mälu
4. Tarkvara
5. Arvutivõrgud
6. Arvutid igapäevaelus
7. Infotehnoloogia ja ühiskond
8. Turvalisus, õiguskaitse ja seadusandlus
9. Infotehnoloogia ja Eesti

AO2 ARVUTI KASUTAMINE JA FAILIHALDUS

1. Elementaaroskused
2. Töölaud
3. Failihaldus
4. Failide lihtne redigeerimine
5. Prindihaldus

AO3 TEKSTITÖÖTLUS

1. Alustamine
2. Põhioperatsioonid
3. Kujundamine (vormindamine)
4. Dokumendi viimistlemine
5. Printimine
6. Muud oskused

AO4 TABELITÖÖTLUS

1. Elementaaroskused
2. Põhioperatsioonid
3. Valemid ja funktsioonid

4. Kujundamine (vormindamine)
5. Diagrammid ja objektid
6. Printimine

AO5 ANDMEBAASID

1. Alustamine
2. Andmebaasi loomine
3. Vormi kasutamine
4. Informatsiooni otsimine
5. Aruanded

AO6 ESITLUS

1. Elementaarskused
2. Põhitegevused
3. Vormindamine
4. Graafika ja diagrammid
5. Printimine ja levitamine
6. Slaidiseansi efektid
7. Slaidiseansi vaatamine

AO7 INFORMATSIOON JA KOMMUNIKATSIOON

1. Veebi kasutamise elementaarskused
2. Veebis navigeerimine
3. Otsing veebis
4. Järjehoidjad (bookmarks)
5. Elektronposti kasutamise elementaarskused
6. Kirjavahetus
7. Adresseerimine
8. Postkasti haldamine
9. Listid ja uudisgrupid

KEELTE OSKUSTASEMETE KIRJELDUSED

Alljärgnevides nõuetes on lähtutud Eesti Vabariigi keeleseaduses kasutatavatest keeleoskustasemetest, laiendades samad nõuded võõrkeelele.

Eristatakse kolme keeleoskustaset:

Algtase – keele piiratud suuline ja elementaarne kirjalik oskus. Isik tuleb toime tuttavates keelekasutusolukordades, saab aru selgest kõnest igapäevaelu puudutavatel teemadel, mõistab üldjoontes lihtsama teksti sisu ning oskab täita lihtsaid tüüpdokumente ja kirjutada lühikesi tarbetekste.

Keskase – keele suuline ja piiratud kirjalik oskus. Isik tuleb toime mitmekesisetes keelekasutusolukordades, saab aru normaalse tempoga kõnest, mõistab raskusteta igapäevaelu kajastavate tekstide sisu, suudab kirjutada oma tegevusvaldkonda puudutavaid tekste.

Kõrgtase – keele suuline ja kirjalik oskus. Isik väljendab ennast vabalt, sõltumata keelekasutusolukorrast, saab aru ka kiire tempoga kõnest, mõistab raskusteta keerulisemate tekstide sisu, suudab kirjutada stiililt ja funktsioonilt erinevaid tekste.